

1

Larry gaat een bibliotheek binnen

Dit is het verhaal over vier kinderen: Simon, Patricia, Evelyn en Larry. Na de oorlog stuurden hun ouders hen de stad uit omdat hun huis bij een bombardement beschadigd was en ze een nieuw huis moesten zoeken.

‘Maar wees gerust,’ zei hun vader, die tijdens de oorlog heel dapper was geweest en een rij medailles had zo lang als je arm. ‘Het is nu vrede. Dit is een nieuw begin, voor iedereen, voor de hele wereld. Dat zullen jullie zien.’

En daarna zette hij hen op een overvolle trein en zwaaide met zijn hoed alsof het een erevlag was, net zolang tot de rij wagons een bocht om ging en de kinderen hem niet meer zagen. De trein boemelde naar het station van Salisbury in Wiltshire, in de buurt van Stonehenge. Hier werden ze opgewacht door een dame met een kaarsrechte rug en een vriendelijke lach, die hen met hun tassen hielp. Ze klommen op de achterbank van de auto. Het was een Armstrong Siddeley Lancaster en hij zag eruit als iets tussen een Rolls-Royce en een legertank in. Toen Larry op de bordeauxrode leren achterbank zat, keek hij met grote ogen om zich heen. Want

Larry was pas acht en had nog nooit een Armstrong Siddeley Lancaster van dichtbij gezien.

‘Hooft bij het werk,’ zei de vrouw, die de deuren dichtsloeg. ‘Je mond staat open, Larry. Je lijkt wel een kikker.’

‘Kijk!’ fluisterde Evelyn (die tien was). ‘Er zit een ontsnapingsluik in het dak.’

‘Dat heet eigenlijk een zonnedak,’ zei Simon, want hij was veertien en zijn leven bestond uit allemaal nieuwe, spannende dingen waar zijn jongere broertje en zijn zusjes geen idee van hadden.

‘Wat doet u ook alweer voor werk, professor?’ vroeg Patricia. Ze schoof haar bril terug op haar neus om vol bewondering naar de rij instrumenten op het dashboard te kijken. Als oudste meisje, van dertien, vond ze dat zij de leiding kon nemen als ze met volwassenen praatten.

Professor Diana Kelly startte de motor, die het gelijk uitbrulde. ‘Sorry, ik kan je niet verstaan!’ En toen reed ze Salisbury uit. De auto ging zo hard dat ze zich allemaal aan de bank moesten vasthouden, anders zouden ze ervan afglijden. Ze schoten langs het weiland, voorbij Stonehenge, slechts gevolgd door hun schaduw in de namiddagzon, tot ze een koel en donker beukenbos in reden.

Opeens maakte de professor een bocht naar rechts en ze reed zo hard dat Larry’s beer van zijn schoot rolde. De Armstrong Siddeley Lancaster gleed grommend over een grindweg, aan beide kante afgeschermd door een nette rij lindebomen. En aan het eind daarvan stond een oogverblindend mooi huis.

Het was een soort herenhuis, waar er in dat deel van de wereld wel meer van zijn, maar de kinderen vonden het oud en chic. De stenen hadden de kleur van honing en schitterden

in het namiddaglicht, en tegen de muur groeiden klimrozen. Ze kronkelden langs de ruiten, die zoveel licht weerkaatsten dat de kinderen niet naar binnen konden kijken. Het was eerder alsof het huis naar hen keek.

‘Welkom op Barfield Hall,’ zei professor Kelly, die behendig de handrem aantrok. De auto liet een tevreden sissend geluid horen. ‘Erg oud, nog ouder dan ik. Dat hoort ook bij het werk.’

De kinderen keken elkaar met opgetrokken wenkbrauwen aan. Ze wisten niet wat voor werk de professor precies deed. Ze wisten alleen dat ze hier de zomer zouden doorbrengen terwijl hun moeder in Londen op zoek ging naar een nieuw huis. De professor was een vriendin van háár moeder, maar die vriendschap was met geheimzinnigheid omgeven.

‘Mevrouw Martin, de huishoudster, zal jullie rond vier uur thee brengen in de salon,’ riep de professor, die al naar binnen liep. ‘Kijk gerust rond, alleen de bovenste verdieping is verboden terrein. Het is niet...’

De professor was al uit het zicht verdwenen en de rest van haar zin ging verloren in de donkere gang.

Even bleven ze met z’n allen in de warme auto zitten, met op de achtergrond alleen het getik van de stilgevallen motor en het gezoem van de bijen boven de lavendelstruiken, die als twee schildwachten aan beide kanten van de ronde hoofdingang stonden. Toen pakte Simon Larry’s beer van de autovloer, sprong naar buiten en ging ervandoor, rennend over het grindpad naar de tuin.

‘De laatste die is ’m! En geen stomme dingen want dan gaat de beer eraan!’

En lachend gingen de anderen achter hem aan, zonder dat iemand nog aan jassen of tassen dacht. Ze renden over ter-

rassen van gebroken tuintegels, kropen in en uit gaten in een buxushaag, die een soort doolhof vormde, en ergens tussen een scheefgroeïende eik en een bedompte vijver vol vliegen, lukte het Larry om zijn beer terug te pakken. En toen ging iedereen achter hém aan, terwijl hij zijn beer als een trofee hoog in de lucht hield.

Binnen in het huis was alles veel donkerder en koeler, en het rook er naar bijenwas en leer. Ze hielden op met rennen en liepen voorzichtig over het dikke, chique tapijt, terwijl ze met grote ogen naar de olieverfschilderijen keken, waarvan sommige de hele muur in beslag namen. Ze keken naar zeeslagen op woeste golven of schilderijen van jachthonden, omringd door dode fazanten en hazen.

Evelyn trok een vies gezicht. ‘Als ik groot ben word ik vegetariër,’ zei ze.

‘Moet je haar horen,’ zei Simon. ‘Ga je dan ook op sandalen lopen en op een boot wonen?’

‘Let maar niet op hem, Evie,’ zei Patricia, en ze gaf haar oudere broer een stomp. ‘Hij moet weer zo nodig lullig doen.’ Ze pakte Simon bij zijn arm en trok hem mee de gang in, en toen ze naast elkaar liepen fluisterde ze iets in zijn oor.

Evie haalde haar schouders op. Ze keek zo aandachtig naar de dode dieren dat ze het gevoel had dat ze het bloed kon ruiken. Ze wilde niet langer kijken, in elk geval niet naar schilderijen met bloed. Nooit meer, dacht ze. Ze hadden zoveel bloed gezien dat het voorlopig niet zou lukken om dat te vergeten. Ze werd somber, en gelijk zag ze het weer voor zich, dat beeld dat nooit wegging, de nachtmerrie die ze nooit van zich af kon schudden.

Die dag in Maguire Street – het water dat omhoogspoot, de jankende sirenes, iemand – een leraar of een brandweerman

– die een deken over haar schouders sloeg, en daar, midden op straat, vlak voor haar... iets wat niet op straat hoorde te liggen, en ergens anders trouwens ook niet.

Iets wat ze niet nog een keer wilde zien.

‘Kom, Evie!’ riep Simon vrolijk uit een van de andere kamers. ‘Moet je zien wat we gevonden hebben!’

‘We denken dat dit de salon is,’ zei Patricia, die al languit op een bank lag die hun moeder ‘een Franse sofa’ zou noemen.

Het was een diepe kamer met veel spiegels en schilderijen, maar er hingen heel andere schilderijen dan in de gang. Geen zeeslagen of jachthonden, maar heel mooie kleuren in verschillende vormen. Eentje bestond een en al uit explosieve blauwen en fluorescerende gelen; zeshoeken, cirkels en vierkanten. En het geheel was bedekt met verfspetters in allerlei kleuren. Evie had geen idee wat het moest voorstellen, maar ze wist wel dat ze hier veel liever naar keek dan naar de dode dieren in de gang.

Simon onderzocht een hoog beeld op een sokkel, waar allemaal draden uit staken. Het leek meer op een radiozender dan op een kunstwerk, vond hij. ‘Dit is meer iets voor jou, hè, E? Ik durf te wedden dat het door een vegetariër is gemaakt.’

Patricia keek hem even aan met die blik van haar, zo eentje waardoor hij altijd rood werd van schaamte, en tot zijn ergernis gebeurde dat nu ook. ‘Maar goed, de service hier is niet geweldig.’ Hij keek op zijn horloge. ‘Het is bijna kwart over vier en ik heb nog geen thee gezien.’

Zijn zus ging rechtop zitten, zoals mensen doen wanneer ze zich plotseling iets belangrijks herinneren. ‘Dat is niet het enige wat mist. Weet iemand waar Larry is gebleven?’

Simon wapperde met zijn hand. ‘Die houdt waarschijnlijk een berenpicknick in de tuin.’ Hij pakte een tijdschrift van een

stapel die op een laag zijden voetenbankje lag. Het tijdschrift had een eenvoudig blauw omslag, als een schoolschrift, en er stonden geen foto's op, alleen maar een lijst met namen. Zo te zien waren het allemaal doctoren en professoren in het een of ander. Hij keek even naar een paar volgetypte pagina's met berekeningen en grafieken, en naar een paar tekeningen van schedels met hersenen, waar heel veel pijlen bij stonden. Hij gooide het tijdschrift opzij.

'Daar krijg ik koppijn van. Niks voor mij, jammer genoeg.' Hij ruilde het tijdschrift in voor een kaartspel, dat ook op het bankje lag. 'Hé, jullie... Als er toch geen thee komt, kunnen we net zo goed een potje pesten.'

Hij begon de kaarten te schudden.

Larry was niet aan het picknicken in de tuin. Hij was halverwege een brede eikenhouten trap en keek vol bewondering naar een gebrandschilderd raam, waardoor de mooiste kleuren over hem en Grijze Beer vielen.

'Mooi, hè, Grijze Beer?'

Met behulp van Larry's hand knikte Grijze Beer naar hem.

Toen liep Larry verder de trap op en Grijze Beer bonkte achter hem aan. Er hingen hier nog meer schilderijen, en ook nog andere dingen, en op tafels met ronde poten stonden lampen die zacht licht gaven. Eigenlijk was het er best saai, bedacht hij. De meeste deuren waren op slot of gaven toegang tot kamers waar alleen maar opgemaakte bedden in stonden, met nette lakens die naar lavendel roken.

De afgelopen jaren had hij in Londen zoveel huizen vanbinnen gezien, dat hij de tel was kwijtgeraakt. Huizen zonder deuren, muren of zelfs zonder dak. Het mocht eigenlijk niet, maar zijn vriendjes en hij hadden zo vaak tussen de puin-

hopen gespeeld, en daar had hij heel veel handige spullen gevonden: ballen, telescopen, achtergebleven gasmaskers – en Grijze Beer natuurlijk.

Door het stof van de platgebombardeerde huizen was de beer nogal grijs geworden en hoe vaak Larry's moeder hem ook gewassen had, hij was nog steeds grijs. Larry wist dat Grijze Beer eigenlijk van iemand anders was, maar hij zei tegen iedereen dat hij alleen maar voor hem zou zorgen tot zijn baasje veilig was teruggekeerd. Evie was boos op hem geworden. Ze vond het gemeen van hem en ze had gezegd: 'Hoe kán je, je weet toch helemaal niet wat er met zijn baasje is gebeurd?' Maar vanaf die dag was Grijze Beer niet meer van zijn zijde geweken.

Hij duwde nog een zware deur open, die toegang gaf tot nog een stille kamer waar niks in stond behalve een kaptafel met een sierlijke spiegel die hem aanstaarde. Hij zuchtte. Sinds de geallieerden de oorlog in Europa hadden gewonnen, zeiden alle volwassenen steeds hetzelfde: hoe heerlijk het zou zijn als alles weer normaal werd. Maar als stille huizen met meubels 'normaal' waren, en er geen opgeblazen huizen vol schatten meer waren, dan wist hij nog niet of hij normaal wel zo leuk vond.

Hij wist niet meer hoeveel verdiepingen hij al had gezien. Onder aan een nieuwe trap bleef hij even staan. Deze was veel smaller dan alle vorige. Hij was kaal en gammel, als de ladder van een stapelbed. De oude vrouw die had gezegd dat hij op een kikker leek, had ook iets over een huishoudster en thee gezegd, en zijn maag begon te knorren. Had ze nog iets gezegd?

'Denk je dat de anderen zullen roepen als er cake is, Grijze Beer?'

Grijze Beer keek hem onverschillig aan. Het was geen ja, maar ook niet echt een nee.

Ze liepen verder, de trap op naar de bovenste verdieping van het huis.

Er was een smalle gang, smaller dan op de andere verdiepingen, en hij liep precies onder de nok van het dak door. De muren waren aan beide kanten schuin. Hier lag geen chic tapijt, maar een versleten kleed dat de kale planken maar voor een deel bedekte. Het was een zonnige zomermiddag, maar in het gangetje was het heel koud en het zonlicht dat aan het eind door het vieze raam scheen, was zachter en zwakker dan het buiten in de tuin was geweest.

Larry deed een stap naar voren. Een van de planken kraakte zo beschuldigend dat Larry bijna terug naar de trap rende.

Grijze Beer trilde even in zijn hand.

Hij zette nog een paar stappen. Deze verdieping leek het saaist van allemaal. Er waren niet eens deuren, en op de muren zat opkrullend bruin behang. Een paar bromvliegen zoemden zinloos tegen het raam.

Hij zuchtte.

En opeens hoorde hij iets. Achter hem. Een soort huivering, een verschuiving van lucht, zoals bij een waaier of een ventilator. Een verandering van de luchtdruk op de blote huid van zijn arm. Hij draaide zich om, maar er was niemand.

Grijze Beer keek hem zoals altijd met zijn geruststellende blik aan.

Maar er was nog iets vreemds.

Toen hij zich weer omdraaide, zag hij een deur. En hij durfde te zweren dat daar net geen deur had gezeten. Hoe kon het dat hij die niet had gezien? Misschien hadden het

zonlicht en het ronddwarrelende stof hem verblind? Hoe dan ook, halverwege de gang was dus echt een deur.

Een heel oude deur, van zware houten planken.

Hij streek met zijn hand over het oppervlak, dat uit ingesneden panelen bestond. Larry had nog nooit zo iets moois gezien. De randen waren versierd met bloemenslingers en trompetten, met linten en zuilen en geometrische figuren. En in het midden van elk paneel zag Larry personen of tafereelen. Het hout was zo donker dat het wel zwart leek, en zo oud en gebarsten dat niet alles meer te zien was. Maar Larry zag een oude man in een soort bos. Hij had een lange baard. En er waren een paar monniken die over hun versierde, handgeschreven manuscripten gebogen zaten, met een grote ganzenveer in hun hand. Er was iemand die in de spiegel naar zichzelf keek. En Larry zag een grote geit die op zijn achterpoten liep.

Het was een heel bijzondere deur, en dus gaf Larry een duwtje.

Tot zijn verbazing ging hij open.

Hij deed een stap naar voren.

Achter hem viel de deur zachtjes dicht, maar Larry had het niet eens in de gaten. Als hij op een kikker had geleken toen hij naar de Armstrong Siddeley Lancaster keek, dan moest hij er nu als een monster uitzien. Hij staarde naar de koperen kroonluchters met brandende kaarsen boven zijn hoofd. Doordat het licht van de kroonluchters zo fel en duizelingwekkend was, was het moeilijk te zien hoe de ruimte er verder uitzag, maar het plafond leek wel een koepel en achterin was een hele rij ramen die glinsterden alsof ze van diamant waren. Onder zijn voeten lagen houten planken, net zo donker en oud als de deur. En toen zag hij dat de muren, zo

ver als hij kon zien, uit boekenkasten bestonden, met boeken in alle soorten en maten.

En toen wist hij waar hij was.

Hij was in een bibliotheek.